

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elfizetési árak.	
Éves: Negyedévre	3 korona.
Három évre	12 "
Öt évre	18 "
Éves: Negyedévre	5 "
Három évre	15 "
Öt évre	20 "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszesám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bereczen, Csapó-u. 9. — Telefon 273

Az ellenzéki hazafiak.

— dec. 10.

A képviselőház tegnapi ülésén Lukács Gyula képviselő volt az a világraszóló elmés humorista, aki kegyesen kijelentette, hogy a Házban csak az ellenzéki padokon ülnek jó hazafiak.

Valóban soha alkalmasabb időben ezt a kacagtató ötletet el nem röpíthette volna a hajdani törökünneplő, Konstantinápolyba kardot vivő Lukács Gyula, mint éppen most, midőn a hazafias ellenzék üres, okatlan szófecsérléssel egyszerűen lehetetlenné teszi az áldásos munkát.

Az ország érdeke, az ellenzék-től annyit emlegetett alkotmány érdeke még inkább azt követelné, hogy az országgyűlés ne csak beszéljen, hanem tegyen is valamit. Halomszámra ott hevernek a Ház asztalán a sürgős javaslatok. Országos és nemzeti fontosságú kérdé-

sek várnak megoldásra. A kormány becsülettel megtette kötelességét: ellátta a képviselőházat óriási munkaanyaggal. Amit maga az ellenzék évek óta lázasan sürgetett, több olyan életbevágó, multhatatlanul szükséges, üdvös, kitűnően előkészített törvényjavaslat áll rendelkezésére.

És az ellenzék mit csinál? Gúnyt űz a parlamenti munkásságból. Bűnös, vakmerő, léha és könnyelmű szószaporítással lehetetlenné igyekszik tenni az alkotmányos működést. Obstruál, hogy az államgépzet törvényes rendje megakadjon; obstruál, hogy oda vág hassa elvakított hiveinek az országban: ime ilyen erős, hatalmas vagyok én! ime ilyen tudok én csinálni!

Igazán ez páratlan nagy hazafiság! A negyvenes évek óriásai, a dicső államférfiak mind eltörpülnek a mai ellenzéki törtetőök mellett. Azok az ábrándozó államférfiak, a Széchenyiek, Kossuthok, Deák Fe-

rencsek, Baross Gáborok alkották a haza, a nemzet javára. De mi ez a mostani egyedül üdvözítő ellenzéki hazafiság mellett.

Ezer gonddal küzködő magyar nép, sorsod, állapotod javítását remélő nemzet, minden osztálya a magyarságnak, oda nézz a képviselőházra, ott ragyognak a te csillagaid, az időpazarlók, az alkotmányrombolók, a szóvirágot szórók, az üres göggel obstruálók, akik nem bánják, ha az egész ország fenekestől felfordul is, csak ők kikiabálhassák az elbolondított jámboroknak, hogy ez a jó hazafiság!

Mondhatom el rojga az embert a keserűség, hogy ilyen ámitás megtorlás nélkül folyhatik az ország pénzén, az ország végtelen kárára!

De ne keseregjünk, nem érdemes feljajdulni! Jobb ha bámulattal meghajlunk az időt legcsekélyebb ok és cél nélkül pazarló dicső hazafiak előtt! Őket megilleti a ba-

Csokonai kritikusai.

Irta: Kardos Albert.

Felolvasta a debreceni Csokonai körben Csokonainak születése évfordulóján.

I.

Csokonai nagyságát, tüneményes tehetségét mi sem bizonyítja inkább, mint hogy irodalmunk vezérférfainak, első rangú kritikusaiknak egész sora fordította felé figyelmét, hogy bőven kijutott része, az áradozó dicsőítésből, a jóakaró méltánylásból, de a kicsinyes ócsárlásból, a gyűlölködő félreértésből is.

Igazán Csokonait holta után is úgy hánytavetette a sors szeszélye, mint életében, egyszer a tavasz ezer virágát szórta rá, másszor kietlenné tette himes mezejét. Alighogy behunyta szemét a fáradt költő, megindult emléke fölött két irodalmi tábornak a harca és folyt oly elkeseredetten, mint mikor a görög és trójai sereg a Patroklos holtestét akarta hatalmába keríteni. A háboru tüze egy gyászjelentésből lobbant föl, Kazinczy nekrológjából, mely egvuttal az első komoly

számba vehető kritika Csokonairól. Kazinczy Ferencet maga Csokonai nevezi a maga költő mesterének és joggal. Kazinczy 1792-től kezdve attól fogva, hogy hírt vesz a debreceni collegium falai között fejlődő költői tehetségről, őszinte, igaz érdeklődést tanúsít, Csokonai személye és munkássága iránt. Irói tanácsokat ad neki, buzdítja és előre is fölkeri, engedje meg, hogy ő vezesse a világ elébe. Ez a meleg érdeklődés, ez a résztvevő pártfogás megmaradt Kazinczyban a férfiuá lett Csokonai iránt is és nem szabad kétségbe vonnunk, hogy tiszta szívből ne fakadtak volna Csokonai sirján hullato t könnyei. A részvét, az elismerés kitűnik abból az említett gyászjelentésből, melyet Kazinczy közvetlen Csokonai halála után tett közzé a Magyar Kurir-ban. E nekrológban Kazinczy egyéni és irói jellemrajzot is igyekezett nyújtani Csokonairól, a mire még nem jött el a kellő alkalom. Csokonai hantja fölött még nem zöldelt ki a fü, rokonai és ismerősei szívében még nem hegedtek be a sebek s így a nagy közönség nem örömet hallotta, Bereczen pedig fölháborodott azon, hogy

Kazinczy a cinizmust is fölemlítette az ő kedveltje jellemvonásai között, hogy a póriasság szennyét is meglátta a legnépszerűbb magyar költő művein. Csokonai barátai s kivált debreceni hívei nem érezték ki, nem látták meg a nekrológban foglalt mély gyászt, a magasztaló kifejezéseket, ők csak a szigorubb szavakat olvasták, csak az ő drága halottjukon esett bántalmat tartották szem előtt. Így nem esoda, ha a debreceniek tiltakoztak Kazinczy ama szándéka ellen, hogy ő adja ki Csokonai hátrahagyott műveit és tudni sem akartak arról a tervről, hogy Kazinczyék állítsanak a holt költő sirja tőle emléket, holott Kazinczy már a sírfeliratot is elkészítette, sőt azt közzé is tette az 1806. évi Hazai Tudósításokban. E sírfelirat ellentétben azzal a hoszszu és pompázó latin epitáfiummal, melyet Domby Márton Csokonai tisztelője szerzett és metszetett a fejfára és a mely Csokonait egy személyben Ovidius-, Virgilius-, Horatiusnak nevezte, e sírfelirat csupán egyetlen sorból állott, de az az egy sor is (Árkádiában éltem én is!) elegendő volt ádáz irodalmi harenak, a

Halmágyi Samuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházába

Debeczen, Piacz-utca 47. sz.

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva

női és leány felöltők, valódi szörme boák, kar mantyuk, muffok, szörme kalapok, sport sapkák, gypaju és selyem blouzok, és zsuponok.

Oriási nagy választék

bér, mert ők semmit se tesznek ugyan, de ragyogóan beszélnek. Ők valódi hősök, bátrak, mint az oroszlan, ők ki merik mondani és nem félnek az ország gunyhahotájától, mindön ki merik mondani, hogy csak az ellenzéken vannak jó hazafiak!

Gyönyörű játék ez uraim, főnleges komédia! Csak az a baj, hogy az alkotmány, a törvényes rend, a nemzeti közjó adja meg az arát.

— dec. 10.

— **A cukoradó.** A cukoradóról szóló 1899. évi XVIII. t.-c. határozmányainak módosításáról és kiegészítéséről Lukács László pénzügyminiszter, ma törvényjavaslatot nyújtott be, mely 9 szakaszból áll s a mely kimondja, hogy a cukor származása a behozatal alkalmával kimutatandó. A főbb rendelkezések ezek: Ama cukor után, a mely mint ilyen vagy cukortartalmu árukban 1903. évi augusztus 31-ike után a vámvonalon át kivitetik, nem fog többé kiviteli jutalom adatni. Az 1902—3 iki termelési időszaknak az 1902. évi augusztus hó 1-től 1903. évi augusztus 31-ig terjedő 13 havi időtartam nyilvánítottatik. Azontul, termelési időszak alatt értetik az egyik év szeptember havának 1-jétől a közvetlenül rá következő év augusztus havának 31-ig terjedő időtartam. A pénzügyminiszter jogosítva van a rendeleti uton megállapítandó feltételek mellett megengedni, hogy az 1902—903 iki termelési időszak hátralevő részében a törvényes kiviteli jutalom az olyan cukor után megadassék, a mely valamely nyilvános raktárban vagy valamely magán raktárban hivatalos ellenzár mellett beraktározottatik. Az osztrák-magyar vámterüle-

ten levő cukorgyártelepek vállalkozói által megfizetendő kiviteli jutalmi tértimény összege az 1902—903-iki termelési idősakra nézve arra a mérvre korlátoztatik, a melylyel az ezen termelési időszak alatt az osztrák-magyar vámterületen kiviteli jutalomra való igény mellett hivatalos eljárás alá vont cukor után járó kiviteli jutalmak teljes összege 21.000.000 koronát meghalad. A törvény végül a jövedéki kihágásokról és büntésekről szól.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, dec. 10.

Ma már Apponyi elnöklete alatt folytatódott tovább a ma is többszörösen letagadott obstrukció. De a vita iránt ma sem érdeklődött senki, holott az obstrukció ma a volt Ugron-pártig húzódtott el. Az Ugron-pártig — a melynek egykori feje 12 óra után jött kedves hívei meghallgatására. Beszéltek is jó ideig, a mig unalomban fürdött a Ház és a karzat.

A mai nappal megszűntek a négy órás obstrukciók is, az ülés végén nagy zajongás közepette szavaztak az 5 órás ülésről szóló indítványra, a melyet nagy többséggel fogadott el a Ház, de alig hihető, hogy sok ideig tartson a terjedelmes, véget érni nem akaró szóáradat, mert már alig van szónok a függetlenségi párton. Még Visontait emlegetik — egy ülésre és még 2—3 kisebbrendű szónokot.

Mégis valószínűnek tartják, hogy decemberben már nem igen tárgyalhat-

nak más javaslatot, mert az indemnitás három szakaszánál is folytatni akarja az ellenzék az obstrukciót mindaddig, amig a karácsonyi szünet ki nem szorítja a tárgyalást a jövő évre.

Igy a civillista, az ujoncjavaslatok, a közigazgatási, ki- és bevándorlási, a most benyújtandó állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat és egyéb bizottságilag letárgyalt ügyek, nem is szólva az 1903. évi költségvetésről, mind a jövő évre maradnak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin.

Eluök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és bejelenti, hogy Janics Imre zentai közjegyzővé neveztetvén ki, lemondott képviselői állásáról.

Lukács László pénzügyminiszter a cukorra vonatkozó nemzetközi egyezmény beicikkelyezéséről és a cukoradó módosításáról szóló két törvényjavaslatot nyújt be.

Következett: az indemnitás tárgyalása.

Hellebronth Géza: Bizalmatlanságból nem szavazza meg az indemnitit elmentében Rubinekkal, a ki személyi bizalmat is emlegetett. Rubinek bizalmi koszoruja a nap és tűz imádást juttatja eszébe. — Ezek mindig a tűz közelében és a nap sugaraiban szeretnek tartózkodni. — Ő elismeri a miniszterelnök személyes nagy tulajdonait, erős tehetségét, nagy tudását, de egészen másként képzelte a rendszerváltozást, mint azt a kormányelnök megcsinálnak hirdeti. A midőn pénzügyminiszter korábban lemondott állásáról a bosnyák okkupáció miatt, a nemzet érdekeiben az ellenzék élére

hírhedt arkádiai pörnek fölidezésére. E jól ismert pört annál fölöslegesebb volna itt részletezni, mert a tulajdonképeni okát nem Csokonaiában kell keresnünk, hanem a fölfogásnak abban a kibékíthetetlen különbözőségében, mely a legfőbb irodalmi és nyelvi kérdésekre nézve elválasztotta Debrecent Kazincyektől és a mely később majdnem egy negyedszázadra teljesen elszakítja Debrecent a magyar irodalmi élettől. E pörnek itt csak arról az egy következményéről emlékszem meg, hogy szegény Csokonai a két versenyző tábor között siremlék nélkül maradt, hogy több mint harminc évig egy korhadó fejfának mindinkább halványuló betűi jelölték a költő nyugvóhelyét.

Mindaz a félreértés és balföfogás, mely Kazincy nekrológja és sirkő-terve nyomán támadt, mindaz a gyanúsítás és bántalom, melylyel legtisztább kegyeletből fakadó szándékaiért is illették, nagy hatással voltak magára Kazincyra is, nemcsak Debrecen iránt telt el jogos haraggal, hanem Csokonai iránt is ok nélkül teljesen elhidegült. A mi irodalmi hibát, nyelvi tévedést, társadalmi ferdeséget talált Debrecenben, azt mind ráolvasta Csokonaira, a kiről mind több és több kiesinyléssel nyilatkozott Debrecenbe, és máshova küldött leveleiben. Itéletét elfogadták, sőt még tulozták folyton szaporodó hívei, annyival inkább, mert Debrecen a másik szélsőségébe esett Csokonainak végtelen magasztalásával. Most már Kazincyék és Debrecen között

nem csak a nyelvujjítás volt áthidalhatatlan ür, hanem Csokonainak költői értéke is. Debrecen évig emelte a legelső magyar költőnek nevezte Csokonait, Kazincyék Csokonainak alig egy két költeményében találtak művészi becsét, a magyar költők sorában pedig csak másodrendű helyet jelöltek ki számára. Kazincyék elfogult nézete, mind gyakrabban ismétlődött, de szabatosan kifejezve és a nagy nyilvánosság előtt is megokolva, szóval kritikai formába öntve még nem volt. E föladatra Kölcsey Ferenc, a legelső magyar kritikus címe vállalkozott és híressé, sőt hírhedté vált recenzióját 1817-ben az akkor megindult Tudományos Gyűjtemény első évfolyamában boesátotta közre.

Kazincy Magyar Kurirbeli rövid kritikája, Csokonainak ez az első írói és egyéni jellemrajza, legtöbblebb ha tapintatlan volt, Kölcseynek terjedelmes bírálata igazságtalan, sőt méltánytalan; Kazincy 1805. évi szavaiból világosan kitűnt a részvét és jóindulat, Kölcsey ellenben nem titkolja, hogy ő nem rokonszenvez Csokonainak sem személyével sem irodalmi irányával. Hiába is titkolná, az ellenzés, az elfogultság kiüti magát majdnem minden sorából, de leginkább abból a párhuzamból, melybe az egykoru költőkkel állította Csokonait. Kölcsey szerint a Csokonai Lillája éppen ugy nem éri föl Kisfaludi Sándor Himfijét, mint a tűzijáték fénye a Vulkan lángját; az ódában Virág ugy kimagaslik Csokonai

fölött, mint az Olimpusi Jupiter a bámuló ember fölött. De ez még csak hagyján ahhoz képest, hogy érzés és műveltség tekintetében Daykával össze sem akarja mérni Csokonait. Még bántóbbá lesz Kölcsey elfogultsága, midőn Csokonai verseléséről és nyelvéről szól. „Dorottya” verseiben csak a miveletlenség maradványait látja: egész költői előadásában pedig csak sülyedést Virág, Dayka, Berzsenyi poétai nyelvvel szemben. Hogy milyen igaztalan mértékkel mér Kölcsey, azt leginkább bizonyítja Csokonai nyelvújításáról és népiességéről mondott itélete Mikor Kazincyék föltámasztották a régi nyelvből a vért, a csarnok stb. szavakat, Kölcsey elvan ragadtatva, de ajkát bigygyeszti, ha Csokonaiában olvas egy-két régi szót, például a martalékot, a lombot. Kölcsey örömmel üdvözli Kazincyék t. mikor egy-egy népnyelvi szót, a pagonyt, a fenyért irodalmivá avatják, de meg botránkozik Csokonainak még oly költői kifejezésein, kincsem, gyöngyalak.

Ha Kölcsey annyira tévedett a részletekben, természetes, hogy Csokonait általában sem itélt meg helyesebben és igazságosabban. Csak természetesnek fogjuk találni, ha nem csupán a lángelmét tagadja meg tőle, hanem az eredetiséget is. Bürger utánzójának nevezi őt, sőt azzai vádolja, hogy érzést is a német költőtől tanult. Im, ennyire ragadta Kölcseyt az elfogultság és az ellenzés.

(Folyt köv.)

kellett volna állania nagy tudásával és tehetségével, e helyett

Kubik Béla: a husos fazekak mellé ült.

Szell Kálmán miniszterelnök: Nem áll, kikérem magamnak! Sohasem ültem a fazekakhoz. Én magam csináltam a magam dolgát és másoknak csináltam fazekat!

Kubik: Hát mégis a fazekak mellett volt!

Elnök (csenget) csendet kér.

Szell Kálmán miniszterelnök: Nem voltam soha! Nem kerestem soha! Tiltakozom!

Hellebronth Géza: mindenesetre a hatalom mellé szegődött. De ha akar is a miniszterelnök valami újat csinálni, nem lehet, amíg oly miniszterek ülnek mellette, mint Lukács és Fejérváry. A míg Lukács ott ül, aki megengedte az egri választást és elfogadta az egri mandátumot, addig tiszta parlament nem lesz. A míg Fejérváry ott ül . . .

Kubik Béla: A szoldateszka ur? (Derűtség.)

Hallebrouth: a kinek agyában és szívében minden közös és semi sem magyar addig hazafias politikát nem vár. Kifogásolja egyenként a miniszterek működését, de különösen a kormánynak azt a törekvését ítéli el, a melylyel a gazdasági önállóság megteremtését mellőzi és mesterségesen kerüli el. Az önálló vármegyerületet fel kell állítani, ha anyagilag elpusztulni nem akarunk.

A civillista és a véderő felemelését a nemzet teherviselési képessége elleni merényletnek tekinti. Ha a miniszterelnök bátran megmondta volna az uralkodónak a nemzet bajait aspirációt, akkor az uralkodó sem ragaszkodna a követelésekhez, a melyeket a miniszterelnök bizonyára csak kényszerből terjesztett be. Az uralkodót ott szeretné látni, a hol helye van: Budavárban a magyar király hatalmi fényében, dicsőségében. Az angol dinasztia azért hatalmas, mert alapja a népfenségben rejlik, mert nem a dinasztia hatalmi erejét fejlesztik ott, hanem a népfenség erejét növelik, és mégis sehol nem oly népszerű a dinasztia mint Angliában, míg a cároknak és szultánoknak, a kiknek legnagyobb az uralkodói hatalmuk, nincs hely birodalmukban, a hol nyugodtan lehajthatják fejüket. Az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés balról.)

Molnár Jenő: A miniszterelnök csak az adókat emelte pénzügyminiszter korában.

Szell Kálmán miniszterelnök: Az ország fizetési képességének emelése semmi (Elnök tetszés.)

Molnár Jenő: Nincs bizalommal a kormány iránt és az indemnitit nem fogadja el.

Szünet után

Molnár Jenő teljes figyelmetlenség mellett alig néhány képviselő jelenlétében folytatta s fejezte be beszédét.

Malatinszky az indemnitit ellen érvelt.

Lukács Gyula szerint csak az ellenzéki padokon ülnek jó hazafiak.

Elnök ezért megrója Lukácsot. Közben Uray közbeszólván, az elnök figyelemzeti Urayt, hogy ne feleseljen.

Uray Imre személyes kérdésben tiltakozik a megalázó feleselés szó ellen.

Elnök: Zajos helyeslés mellett a házszabályokra hivatkozik s nem engedi, hogy vele vitázzanak.

Ugron Gábor szintén tiltakozik a feleselés ellen.

Az indemnitit tárgyalását holnap folytatják.

Végül elfogadták **Szell Kálmán** indítványát, hogy holnaptól kezdve az ülések délután 3 óráig tartanak.

Üzenet a Székelyföldről.

A Szabadság számára írta: *Vántsza György.*

Most egy éve indult meg az a társadalmi mozgalom, mely a székely akció címen az egész társadalmat a tettek sorompójába hívta. A mit elmulasztott a multban a kormány nem törődömsége, lázas sietséggel igyekszik maga társadalom a maga hazafias áldozatkészségével helyre hozni, mert érzi és tudja, hogy ha az Erdélyrészi székelység és maroknyi magyarság lába alol kiesik a föld, azok elbukása a nagy magyar társadalom erejét is nem kis mértékben fogja csökkenteni.

Nagyon is elérkezett a cselekvés ideje, mert az erdélyi részekben már-már oly alakot kezdenek a szász- és oláh nemzetiségek arcátlanokodása, mely az egységes magyar állami eszmét akarják a szétforgácsolás által megsemmisíteni.

A magyar társadalom különösen itt a nagy magyar alföldön nem ismeri vagy ha ismeri is csak a lapokból azt az ádáz nemzetiségi harcot, mely ott az Erdély bércei között, minden iránt a mi magyar, évtizedek óta foly; és ez nagy szerencse, mert legalább annak a maroknyi magyar fajnak üzenete: *elpusztulunk, elveszünk*, nem fog siket fülekre találni.

Elpusztulunk, elveszünk, eza Székelység üzenete sfájdalom ez az üzenet való is, mert azt a maroknyi székely népet most azok a kigyók folyogatják, melyeket a keblén melengetett.

Ha vajjon érdemes-e a székelység vészkiáltó üzenetét meghallgatni? azt bírád el te magyar társadalom, mert tudnod kell azt, hogy e maroknyi magyar faj volt az a mustármag, mely veled egy ezred évvel ezelőtt egyesülve az új hazát keresőnek otthont adott, melyen ma ur vagy.

És ime most az a nép, mely ezelőtt másfél ezred évvel hazát alapítani segített, az a nép, mely veled egyesülve a félviágot tartotta rettegésben. nálad, testvéreinek ajtaján kopogtat és kér, segíts. mint ő segített hajdan megtartani azt a földet, mely a tied is s mely ha elpusztul, elvesz, elpusztulsz, elveszel magad is.

Az üzenetet hozó hírnök utban van és megérkezését e hó 20-ra várja a Székely Társaság, mely a te kebledben alakult magyar társadalom.

Teljes bizalommal és hittel viseltünk irántad nagy magyar társadalom, ha bár a modern kor nagyon is megváltoztatta a te ősi eredeti arcú latodat, hogy nem fogsz rideg közönnyel kitérni az üzenettel járó hazafias áldozatuk meghozatala elől, mert ha ezt tennéd úgy tünnék fel e tetted, mint a Kain-é Abellel szemben.

Az üzenet hozó a maga teljes egyszerűségében fog jelenni, s neve azon eredeti, hasznos, izléssel és magyaros kiállításuknál fogva mely egy népfaj jellegét magukon viselő házi ipari cikkek-ről leolvasható: „Székely Bazar” lesz.

E „Székely Bazar” hozza ezt az üzenetet: *Pusztulunk-Veszünk*, s méltán mert az a népfaj, mely csaknem másfél ezredéven át híven megőrizte ősei szokásait, nyelvét és ruházatát, melyek keze munkájain is láthatók, e munkák után sem képes otthonában megélni és azt a

talpalatnyi földet, melyen tengődik megtartani, a fogyasztó közönség részvétlensége miatt.

Siess magyar társadalom, s fogadd szeretettel Székely testvéreinket és mutasd meg, hogy megtudod, mert meg akarod menteni tisztességes munkája után, azt népfajt, mely egy ezred éven át volt hü és igaz bajtársad.

KÖZIGAZGATÁS.

Debrecen választói.

A központi választmány ülése.

— dec. 10.

Debrecen város központi választmánya tegnap délután *Simonffy Imre* kir. tan., polgármester elnöklele alatt ülést tartott, a melyen véglegesen megállapították a jövő 1903 évi országgyűlési és városi képviselők választóinak névsorát.

E szerint Debrecen három *politikai* kerületében a következőleg oszlanak meg a szavazatok.

Az I-ső kerületnek van 1620 szavazója.

A II-ik kerületnek van 2012 szavazója.

A III-ik kerületnek van 1730 szavazója.

A három kerületben van tehát összesen 5362 szavazó.

Városatyaválasztásnál a következőleg oszlanak meg a szavazatok közigazgatási kerületek szerint:

A péterfia-utcai kerületben van 819 szavazó.

A csapó-utcai kerületben van 801 szavazó.

A piac-utcai kerületben van 1258 szavazó,

A hatvan-utcai kerületben van 754 szavazó.

A Kossuth-utcai kerületben van 738 szavazó.

A varga utcai kerületben van 992 szavazó.

A hitelesített névsor *Lestyán Adorján* közjegyzőnél lesz letétbe helyezve.

× **Számonkérészek a megyénél.** Hajdúvármegye központi hivatalában e hó 11-én számonkérészeket tartanak *Puky Gyula* főispán vezetése alatt, mikor is a hivatalok ügyforgalmát és tevékenységét bírálják fölül.

× **Megyei közgyűlés.** E hó 15-én tartja rendes őszi közgyűlését Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága. A közgyűlés tárgysorozatának előkészítése tárgyában a megyei állandó választmány e hó 15-én ülést tart, melyen *Puky Gyula* főispán fog elnökölni.

× **Rendőrök és hajduk ruhája.** Debrecen város rendőrei és szolgaszemélyzete természetben kap ruhát a várostól. A ruha készítésére és szállítására ezelőtt minden 3 évben hirdettek árlejtést, de az idén az ez ügyben kiküldött bizottság elnöklele alatt úgy határozott, hogy a ruhaszállításra 6 esztendei időtartamra hirdetnek árlejtést, hogy a vállalkozók minden tekintetben jobban megtalálják

számításait. Természetesen külön hirdetésnek árlejtést a ruha- és külön a csizma szállításra.

× **Tisztújítás Szabadkán.** Szabadka két nappal megelőzi Debrecen a tisztújításban. Pertich Mihály h. polgármester pályázati hirdetménye szerint a pályázati kérvényeket dec. 17-ig kell benyújtani s a választás dec. 20 án lesz, Szabadka városa most nem keveseb mint hét új állást szervezett. Ezek közt új a közmívelődési tanácsosi állás. Összesen 36 állást tölt be a város választás utján; és pedig 25 állást 6 évre, 11 állást élet-hossziglan. A fizetések azonban jóval kisebbek mint Debrecenben. A szabadkai polgármester évi fizetése összesen csak 4400 korona, a főjegyző és az 5 tanácsosé egyenkint 3400 korona. Életfogytig választanak egy főkönyvelőt is, akinek 2200 korona fizetést ad a város. De vajjon akad-e ilyen kis pénzre pályázó főkönyvelő?

H I R E K.

N a p l ó.

- Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.*
 Dec. 10. Hajdúvármegye állandó választmányának ülése d. e. 10 órakor.
 Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.
 Dec. 13. A munkakiállítás megnyitása az árvaház nagytermében.
 Dec. 15. Megyei közgyűlés.
 Dec. 15. A népnevelésügyi bizottság ülése délután 4 órakor, (Városháza)
 Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.
 Dec. 29. Törvényhatósági bizottsági tagok választása d. e. 8 órától d. u. 4 óráig.

Rudnyánszky új költeményei.

— dec. 10.

A debreceni művelt közönség páratérdeklődéssel fogadta azt az irodalmi híradásunkat, hogy Rudnyánszky Gyula, a Szabadság felelős szerkesztője új kötetet ad ki, melyben 1896 óta irt költeményeit gyűjti össze.

Az előfizetési iver még teljes számban szét sem mentek, máris tömegesen érkeznek az előfizetők. A költészet kedvelői, lelkes irodalombarátok valósággal versenyezve küldik a jelentkezők névsorát, kik Rudnyánszky új költeményeit megszerezni kívánják.

Az előfizetők a füzött példányt 3 koronáért, a diszkötésűt 5 koronáért kapják; de a könyv bolti ára jóval magasabb lesz.

Az előfizetések akár a Szabadság, akár a szerkesztő címére küldhetők.

A gyűjtőknek a szerző külön emlékpéldányt fog küldeni.

Méltóztassék a kötet megrendeléséről mielőbb intézkedni.

* **A főispán itthon** Puky Gyula főispán az éjjel érkezett haza Debrecenbe.

* **A városi tanács elismerése.** Kohut Mórnak, kinek 40 éves jubileumát e hó 21-én ünnepli Debrecen társadalma abból az alkalomból, hogy ekkor tölti be tanügyi működésének 40-ik évfordulóját, Debrecen város tanácsa és ki akarja fe-

jezni elismerését. A jubileumi ünnepeken a tanácsot Oláh Károly közmívelődési tanácsos, Konecz Akos tb. tanácsos és Varga Károly aljegyző fogják küldöttségileg képviselni.

* **A király egy debreceni asszonynak.** Özv. Danielisz Edéné Kellner Rózára is sok megpróbáltatást mért rá a sors. Valamikor régen nem gondolta volna, hogy neki még a király szívéhez kell hozzáfordulni. A férje erdész volt, de oly korán elhunyt, hogy özvegye egy kis kegydíjnál egyéb segítségben a férje révén nem részesülhet. Máskülönb pedig segítség nélkül áll. Felsőfolyamodást küldött hát a királynak, hogy segítene valamit Magyarországnak legfőbb ura rajta, szegény, elhagyatott özvegyasszonyon. A kabinet-iroda válasza tegnap érkezett meg Debrecen város polgármesteri hivatalához a mely szerint a király karácsonyi ajándéknál némi pénzsegélyben részesíti a szegény asszonyt.

* **Agyongázolta a vonat.** Hajdu-Nánás határában, a negyedik jelző kőnél levő átjárónál a pályatesten keresztül igyekezett Molnár Imre kocsis négyfogatu szekerevel. Éppen akkor robogott be a nánási vonat, mely a szekeret elütötte. A szerencsétlen kocsis a mozdony kerekei alá került, mely mintegy 80 lépés távolságra hurcolta magával. Végre sikerült megállítani a vonatot. A borzasztóan összezuzott ember még élt, s hal-kan nyöszörögte: Huzzanak ki! — Pár percre rá meghalt. A lovaknak nem történt semmi bajuk, mert ijedtükben elszakították a hámat, s elvágtattak. A vizsgálatot megindították, s ez lesz hivatva kideríteni, hogy Molnár a pályáról hanyagságának, vagy saját vigyázatlanságának esett-e áldozatul?

* **A tél.** Két napig tartott a havazás fehér világ van most már Debrecenben. Csilingel is a sok szánkás fogat végig a városban. Odakinn a nagyerdőn és a hártárban búbajos a káprázató fehérség. De a tél szépsége mellett annál riasztóbb a nagy hideg veszedelme. Az éjszaka kiderült s oly kemény fagy volt, hogy még a csillagok is fázta. Nagy havazást és szokatlanul kemény téli időt jelentenek egyaránt az ország minden részéből. A hirtelen hidegre változott idő következtében a Duna felső mellékfolyói majd mind beáltak. A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a felvidéki folyók közül csak a Latorca zajlik. A Tisza Namény-nál, Tokajnál, Tiszafürednél, Szolnoknál, 6—10 centiméternyi vastagság mellett a jég megállott A Duna az egész szakaszon igen alacsony vízállás mellett zajlik. A fővárosnál Duna 35 cm. magasságu. A havazás és hideg következtében a lánchíd budai oszlopánál, majd a folyam közepéig, ugy a pesti oldalon is a jég megállt, s ha így tart a hideg, a jég egy-két nap alatt megáll. Drávan és Szávan a jég zajlás tegnap óta erősebb mérveket öltött a melyeken eddig alig mutatkozott jég. Általában mindenütt nagy az apadás.

* **Ítélet a debreceni köszvényeszeg ügyében.** Kovács Nándor helybeli gyógyszerész Debreceni köszvényeszeg cím alatt egy a feljelentés szerint „titkos összetételű” orvosságot bocsájtott a for-

galomba, melyet a rendőrség, — mint a melynek elárusítására a gyógyszerárnak engedélye nem volt, legfoglaltatott. A rendőrség ezen kívül pénzbüntetésre is megbüntette a szerek elárusítóját, aki azonban megfellebbezte az ítéletet a városi tanácshoz. A városi tanács pedig feloldotta Kovács Nándort az ítélet alól. Csakhogy Sárváry Gyula t. főorvos meg ezt a tanácsi határozatot felebbezte meg a miniszterhez. Tegnap jött meg a főorvos felebbezésére a miniszter válasza, a mely helyben hagyja ugyan a tanácsítéletét, de ugyanakkor kijelenti, hogy a rendőrség ítélt helyesen, csakhogy a tanácsi ítéletet mégis helyben kellett hagynia (ha már meg van) miután az ellen a főorvosnak nincs joga felebbezni.

* **Felülfizetések az Egyetértés hangversenyén.** Az Egyetértés onképző dal és zeneegylet által december 7-én rendezett dalestélyen felülfizettek: Dr. Wolafka Nándor 20, Podolszky Béla 5, dr. Kenyeres Elek, Gyenes Kálmán, Heynek Oszkár 4, Kovács Béla 3, Ráczkóv J. Juliska k. a., Szikszay Aladár 2—2 koronát, Pauler Antal 1 k. 20 fillért, Hrabovszky Pál 1 k. 50 fillért és Varjassy István 80 fillért. — A felülfizetőknek ez uton mond köszönetet szives pártfogásukért a rendezőség.

* **Magyar idegen forgalom.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Braziliából egy hírlapíró jött Budapestre, hogy itt valami találmányát értékesítse. Mivel idegen volt, kalauzt fogadott, aki őt a fővárosba vezetgesse. Ez a fickó azonban tegnap ellopta összes pénzét és eltűnt. A rendőrség természetesen nyomoz. Ami azonban e híradásban a legszomorubb, az, hogy mennyi szó fecsérlődik nálunk az idegenforgalom emelése érdekében és ime Budapesten még csak hivatalos idegen-vezetők sincsenek. Az ilyesmit hatósági ellenőrzés mellett világvárosi alapon szervezni ábecéje az idegen forgalom emelésének. Budapesten akárhányszor lát az ember előkelő idegeneket, akiket — hordár kalauzol. Tessék elképzelni egy budapesti hordárt mint idegen vezetőt. Ugyan jön-e még egyszer életében az a boldogtalan idegen Magyarország tájékára, akiknek — budapesti hordár volt a vezetője?

* **Egy nevelőné okmányai.** Egyik debreceni nevelőné tegnapelőtt elvesztette az okmányait az utcán. Miután ezek a másra nézve értéktelen okmányok ugy is használhatatlanok a megtalálóra nézve, a rendőrség kéri azt, aki az okmányokat megtalálta, hogy szolgáltatassa be Véghe Gyula h. rendőrfőkapitánynál, a hol kellő jutalomban fog részesülni.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán következő haláleseteket jelezték be az anyakönyvi-hivatalnál: Vastag György gör. kath. 22 éves, Miskolczy Mihályné ev. ref. 44 éves, Törő Árpád ev. ref. 11 éves.

* **A karácsonyi vásár bírálo-bizottsága.** A karácsonyi vásár kiállítói tegnap délután tartott ülésükben megválasztották a kiállítás bírálo-bizottságát. Elnök lett hivatalból: Tóth Kálmán ipartestületi elnök. Bírálo-bizottsági tagok; Podolszky Béla máv. gépjavitó-műhely főnöke, Acél Géza városi főmérnök, Dá-

vádházy Kálmán könyvkötő és Zelinger Ede címfestő-mester.

Az intéző bizottságot, melynek hivatala a kiállítás rendezése és belügyeinek vezetése, következőkép alakították meg:

Tagok lettek a mesterek részéről: Debreceni Lajos csizmadiamester, Elfenbein és Klein cipésmesterek, Szabó István asztalosmester, Sipos József fazekasmester, Kurián Gyula órás-mester.

A segédek részéről: Vekerdí Lajos asztalossegéd, Löki Sándor asztalossegéd, Tóth János hangszerkészítősegéd, Dudás József lakatossegéd és Kiss András cipészsegéd

A kiállítási tárgyak beszállításának határideje ma este 5 óra. Felhívja az ipartestület a kiállítókat, hogy ezen határidőre a műtárgyak okvetlen szállítsák be, nehogy elkésvén a bírálattól és ez által a díjaktól elessenek. Felkéri továbbá az ipartestület a megválasztott 10 tagú intéző-bizottságot, hogy december 10-én és 11-én a kiállítás helyiségében tartózkodjanak, hogy a tárgyakat átvehessék és elrendezhessék.

A bíráló bizottság december 12-én és 13-án ítélt a beérkezett tárgyak felett. Mivel ezidén a jutalmazásokra jóval nagyobb összeg folyt be, mint a múlt évben, a kiállítók egy része az arany, ezüst és bronzérem kitüntetésén kívül pénzbeli jutalomban is részesül.

Az ipartestület gondoskodott arról, hogy az iparos tanoncok és a gépjavító-műhely tanoncai a kiállítást ingyen tekinthessék meg s e célból az iparostanonciskola igazgatósága és a gépjavító-műhely felügyelősége részére ingyen belépti jegyeket küldött szét.

*** Elhalasztott ipartestületi és iparos ifjusági gyűlések.** A debreceni ipartestület e hónap hetedikére, vasárnapra kitűzött rendkívüli közgyűlését a megjelenetek eeskély száma miatt nem tartották meg. Ertheetlen az iparosok részvétlensége akkor, mikor a közgyűlés tárgyául fontos, az iparosokat anyagilag érdeklő ügy volt kitűzve: az ipartestületi tagsági-díj kivetése és megállapítása. — Ugyanezen tárgyban most új közgyűlést hirdet az ipartestület, melyre annál inkább felhívja a képesített iparosok figyelmét, mert a közgyűlés, tekintet nélkül a megjelenetek számára, határozni fog s a hozott határozattól függ az iparosok 3 évre szóló tagsági díjának aránya. — Az új közgyűlést december hó 23-án délelőtt 9 órakor tartják meg az ipartestület kis tanácstermében.

Ugyancsak e hónap 14-én délelőtt 11 órakor tartja december 7-én szintén eredmény nélkül szétoszlott iparos ifjusági betegsegélyző-egyleti közgyűlés helyett újabb felosztató közgyűlését az ifjusági betegsegélyző-egylet. E gyűlésen mondja ki határozatilag az egylet, hogy feloszlik és belép a debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztár kötelékébe. Ez a gyűlés is határozatképes lesz, tekintet nélkül a megjelent tagok számára — s ennel fogva felszólítja az ipartestület az iparos ifjusági betegsegélyző pénztár tagjait, hogy az újabb közgyűlésen lehetőleg teljes számmal jelenjenek meg.

*** Kifosztott kocsi.** Pincés Ferenc balmazújvárosi lakos szekerevel hazafelé igyekezett Debrecenből. A látóképi csárda közül két gyanus alakot látott ugyan Pincés, de nem sejtve semmi rosszat, ügyet sem vett rájuk, mikor hazaért, leakarta pakolni a Debrecenből hozott árukat, — nagy ijedelmére azonban a ko-

csiban nem talált semmit. A két tolvaj alaposan kifosztotta a szekeret, elemelvén egy zsák zöldséget, nagyobb mennyiségű petróleumot, 3 darab bádóg kanna-t, egy pár csizmát, egy kalapot, és még több kisebb nagyobb értékű tárgyat, — Bejelentette az esetet a csendőrségnek, mely rögtön nyomozni kezdett. A nyomozás során annyi már kiderült, hogy a tettesek cigányok voltak.

*** Érdekes hirdlap-tartók.** Turai Farkas legnépszerűbb, legéletrevalóbb vállalkozóink közé tartozik. Ő látta el most az összes debreceni elsőrangú kávéházakat hirdlap-tartókkal, a melyek nem kis feltűnést keltenek igazán esinos, izléses kivitelükkel. A célszerű hirdlap-tartók színes, képes hirdetések tartalmazzak, a melyeknek élénk színezése, előkelően finom kiállítása jól esik a szemnek s valószínűleg tartósak is lesznek, miután minden egyes hirdetés külön keretben áttetsző lemezzel van bevonva. Erre az ügyes találmányra egyébaránt szabadalmat is szereztek a Redő testvérek.

*** A hortobágyi csárda virága esküszik.** A délibábos nagy Hortobágy csárdája híres nem csak az országban, de széles e világon számosan vannak, akik nem egyhamar felejtik el a csárda szép aszszonyfőztjét. Jó Szikszay uram, a csárdás gazda is végig parolázott már a világ valamennyi nemzetségének nálunk járt fiaival. Nem mulhatik el hát csak úgy csöndben az ő szépséges leányának, a kedves Esztikének a lakodalma, a mi ma fog lefolyni. Jelen lesznek azon Debrecen nagyurain is, de még ajándékot is visznek a gyönyörűségecs menyasszonynak. A város intéző bizottsága egy tömör ezüst bogrács-ot, Király Gyula tanácsos egy ezüst virágtartót, Farkas Bertit a nagy Hortobágy csendbiztosa szintén értékes ezüst ajándékot visznek magukkal a Hortobágyra, a hol barátságos reggeli lesz s innen vonulnak át a szomszédos B.-Ujvárosra, a hol a lakadalom lesz.

*** A mulasztó iparos tanoncok megfenyítése.** Az ipartestület e hónap 14-én délután 3 órára idézte meg azokat a tanoncokat, kik november havában előadásokat mulasztottak a tanonciskolában. — Mivel a mulasztások száma feltűnően sok, százon felül van, az ipartestület szigorú rendszabályokhoz fog folyamodni, sőt ezután kihágás címén azokat a mestereket is megfogják büntetni, akik tanoncikat bármiféle okból visszatartják az előadások látogatásától.

*** A zsidótemplom betörője.** Klein Ignác a h. hadházi zsidó templom szolgálja tegnap jelentést tett a csendőrségnek, hogy ismeretlen tettes a templomban levő bezárt szekrényt feltörte, s onnan nagyobb mennyiségű gyertyát ellopott. A csendőrség hamarosan kinyomozta a betörőt Reich Géza 13 éves izraelita vallású gyermek személyében. A romlott gyermek kihallgatása során bevallotta, hogy ez nem első büncselekménye. Egy izben már lopott a templomból mindenféle apróságot, tintatartót stb. Amiket azután eladogatott. A betörő fiúval együtt bajba került T. Balogh Gábor is, aki a lopott gyertyákat pár krajcárért megvette. — Reich Gézát betöréses lopásért, T. Balogh Gábort pedig orgazdaságért feljelentették a debreceni kir. ügyészségnek.

*** A tolvaj Figaró.** Szűcs Ferenc a hajdu-szováti függetlenségi és 48-as kör elnöke panaszt tett a csendőrségnek, hogy az olvasókör bezárt asztalát valaki feltörte, s abból 20—25 korona készpénzt és egy csomag tarokk kártyát ellopott.

A rendőrség kinyomozta a tettest Nagy József borbélysegéd személyében, kire a kihallgatás alkalmával két más tanpisság is küldt. A derék Figaró ugyanis gazdájától Szabó Józseftől egy izben 10 majd 40 koronát lopott és egy borotválás alkalmával Tiszai Józseftől emelt el egy szivartárcit és egy vadászjegyet. Az enyveskezű borbélylegényt letartóztatták, s átadták a debreceni kir. ügyészségnek.

*** Tűzesel.** Veszprémi István hajduhadházi gazdálkodónak tegnap ismeretlen okból kigyuladt a présháza, s porig leégett. Az épület 500 koronára volt biztosítva a Fonciére biztosító társaságnál, ebből azon a kárnak csak egy része került meg, mert mintegy 1200 korona értékű ingó és ingatlan égett el.

x Alföldy Károly tánciskolájában a második tanfolyam december hó 15-én kezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben. Lakása Péterfia u. 2. szám.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Presbyteri gyűlés. E hónap 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor presbyteri gyűlés lesz a ref. egyházépület tanácstermében Kiss Aron ev. ref. püspök elnöklete alatt.

Lelkészképesítő vizsgálatok. A lelkészképesítő pótló és javító vizsgálatokat ma reggel 8 órakor tartják meg a főiskola kis tanácstermében. A vizsgákon Kiss Aron ev. ref. püspök fog elnökölni.

Magántanári előadás. Ma délelőtt 10 órakor Lenz Géza teológiai licenciatus magántanári előadást tart a ref. főiskola VI. sz. tantermében.

A népnevelésügyi bizottság Oláh Károly elnöklete alatt e hó 15-én d. u. 4 órakor ülést tart, a melyen a tanyai iskolák rendezése ügyében fognak határozni. Az ülés a városháza kis tanácstermében lesz.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Dec, 10 szerdán *Hamlet* szomorujáték
Dec, 11 csütörtökön *Csókonzervett vőlegény*
Dec, 12 pénteken *Váljunk el; vígjáték*
Dec, 13 szombaton *Niobe* daljáték Előszőr
Dec, 14 vasárnap délután *A tót leány* népmű este *Niobe* daljáték

— (A siker.) Sokat emlegetik a közönség társaságaiban is, de különösen színészek közt egy-egy nagyobb szabású színmű előadása után a művészi játék hatását, sikerét. Egyszer Szegeden egy jó színészre, aki remekül játszott egy feketevérű, gonoszlelkű gazembert, előadás után százakra nőtt tömeg várt a színház színészbejárójánál, hogy elagya-bugyálják. Akik azonban azt hiszik, hogy a közönség mindig meghatva s a játék hatásának megfelelő hangulatban megy haza, azoknak kiábrándítására inae egy kis igaz történet.

Idegrázó színművet adtak. A színészcsodás művészettel játszott. Valóságga beleléte magát a szerepbe. Sirt, szenvedett, szinte összetört.

Előadás után félbeteg, lázas lélekkel, kimerülten vánszorgott haza.

Előadás végén a közönség tódult a vendéglőkben, kávéházakba.

— Micsoda fényes siker! — mondogatták némelyek.

És folyt a csevegés az utcán.

Dériné (az urához simulva); Hol veszi ez a színésznő a kalapjait? Talán Párisból hozatja?

Csuzné (barát néjához): Te, mit szólsz ahhoz a rózsaszínű ruhához? Remek! Ah! Pompás izléssel öltözik ez a truska!

Istvánflyné (magában) Vajjon kifésüli? Ilyen eredeti frizurát még nem láttam. Meg kell tudnom, ki fésüli?

— (*Berzeviczy Etel* itthon van.) A színháziroda jelenti, hogy a legközelebbi daljátékban előforduló csoportozatokat és táncokat *Berzeviczy Etel* tanítja be, aki e hónap 16-án ismét megkezdte működését színpadunkon. Lám, tehát *Berzeviczy Etel* működése szünetelt színpadunkon! Meddig? Mióta? ... Most már végre értjük, miért volt újabban annyi üres ház! A Szögyi Ginán és azokon a csoda-vendégeken, akiknek útját befujta a hó, megtakarított sok-sok száz koronáska fejében *Berzeviczy Etel* újra megkezdett működése bizonyára boldog meglepéssel tölti el a színházi közönséget.

S P O R T.

Debreceni vívók diadala. Békéssy Béla és Ujfalussy Gábor honvédhuszár főhadnagyk, kik már több alkalommal szereztek dicsőséget nemcsak a debreceni, de az egész magyar vívósportnak, eddigi diadalaikat ismét szaporították egy jelentős győzelemmel. A Magyar Athletikai Klub kardvívó bajnokságáért két napon keresztül küzdöttek Magyarország legjobb amatőr-vívói. A bajnokság védője Mészáros Ervin volt. Az első nap megtartott osztályozási küzdelemben a körvívásba belekerült úgy Békéssy Béla, mint Ujfalussy Gábor főhadnagy. A második napon tartott körvívásban bár Békéssy főhadnagynak nem sikerült legyűrni a védő Mészáros Ervint, de közvetlen utánna következett a sorrendben. Ujfalussy főhadnagyt pedig külön éremre ajánlotta a versenybíró a Klub elnökségének.

TAVIRATOK.

Obstrukció . . . új választások?

Budapest, dec. 9. (*Saját tudósítónk távirata.*) Beavatott körök állítása szerint a kormány még ebben az évben megakarja kezdeni a katonai javaslatok tárgyalását. A függetlenségi párt ezt minden áron meg akarja akadályozni. Más forrás szerint, ha a függetlenségi-párt a katonai javaslatok tárgyalását megakadályozza, *elkerülhetlenül bekövetkezik a képviselőház feloszlatása és új választások elé nézünk. A téli választások, különösen az idén, midőn oly kemény télre van kilátás, minő 1848 óta nem volt, az egész országra óriási csapást jelentenek. A függetlenségi-párt higgadt*

elemei, még pedig éppen a legkiválóbb vezéregyéniségek nem helyeslik azt a politikai hibát, mely a képviselőház munkásságát akarja lehetetlenné tenni. Lehet, hogy az utolsó pillanatban belátják az obstrukció hívei, hogy mindenek romlását okoznák a nélkül, hogy bárkinek előnye, haszna lenne eljárásukból.

A szabadelvűpárt köreiben a leghatározottabban elítélik azt a meddő munkátlanságot és azt a veszedelmet, melyet meggondolatlan elemek zudítanak a parlament munkaképességére, akik kiszámíthatatlan válságba akarják sodorni az országot.

A kereskedelmi szerződést nem mondják fel.

Berlin, december 9. (*Saját tudósítónk távirata.*) Most már csaknem bizonyos, hogy az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződést nem fogják felmondani. Eddig a felmondás nem történt meg és Németország, ismerve a következményeket, Magyarország kárával nem akarja a magyar közgazdaságot teljesen Ausztriának zsákmányul kiszolgáltatni.

A hadtestparancsnok titkára öngyilkos.

Budapest, december 9. (*Saját tudósítónk távirata.*) *Bodinger Károly* Lobkovitz herceg budapest hadtestparancsnok titkára ma délután budai lakásán felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Tettét állítólag pillanatnyi elmezavarban követte el.

Gabonatözsde.

Budapest, december 9. (*Saját tudósítónk távirata.*) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátolt. Szilárd irányzat mellett 26.000 métermazsa került forgalomba 2 és féltől 5-ig fillérig drágább áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és zab 5 fillérel drágább. — Idő: hideg.

Buza áprilisra	0.00—00.
Gabona áprilisra	7.73—74.
októberre	6.72—73.
Zab	6.32—33.
Tengeri májusra	5.79—80.
Repce	11.90—12.00.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Gyujtogatás bosszúból. (Esküdtszéki tárgyalás.) Molnár Balog Miklós hajdunánási gazdaembert egy szóváltásból kifolyólag megverte Nyakó Márton ugyan-csak adaváló gazda. Molnár Miklós bosszút esküdt, s egy éjszaka egy negyed egy órakor petroleumos posztból készült kanóccal felgyújtotta Nyakó Márton istállóját, mely porig leégett. A hajdunánási csendőrs kinyomozta a tettes Molnár Balog Miklós személyében kihallgatása alkalmával tettét beismerte. A bosszualló gazda tegnap gyujtogatás büntete miatt ült a vádlottak padján.

A tárgyalást dr. Szeőke István törvényszéki bíró főtárgyalási elnök vezette. Szavazóbírák: Budaházy Zoltán, Kolbentayer Kálmán, Jegyző: Visky Sándor. Vád képviselője: dr. Udvarhelyi Dezső kir. alügyész, védő dr. Kardos Samu, szakértő Szedlák József. Rendes esküd-

tek: Prelovszky András, Rózenberg Dávid, Oláh András, Haraghy Sándor, Sallay István, Engesser József, Horváth János, Egey Imre, dr. Haendel Vilmos, Fohn Sámuel, Fongács Károly, Bálint József. Pótesküdt: Móric Bertalan.

A tanúkihallgatások során nagyrészt bizonyítást nyert a vád anyaga, bár Molnár Miklós erősen tagadott. Letagadta a csendőrség előtt tett beismerő vallomását is. A kérdések feltevésénél tárgyalást vezető elnök felfüggesztette a tárgyalást, s így ítélethozatalra csak ma kerül sor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. B. Debrecen. A nevtelen levelek írói a világ legromlottabb, legaljasabb haramái. Ezeknek orvtámadásai fölött a józan tisztesség utalattal tér napirendre. A veszett kutya midőn marni készül, kockáztatja azt, hogy lebunkózzák. De mit kockáztat a nevtelen levélíró, midőn valakit megmar? Semmit. Ezért általános nézet az, hogy a nevtelen levélíró gyávább és alábbvaló az utszéli rablónál. Ne törődjék tehát vele! Ugy is hiába szólítaná: a rágalmazó nem buvik elő titkos odujából.

MULATSÁGOK.

Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika disztermében.
Dec. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika disztermében.)
Jan. 15. A Polgári-kör bálja a Bika szálló nagytermében.

A Polgári-kör bálja. Debrecen egyik legérdekesebb, leglátogatottabb mulatsága szokott lenni a helybeli *Polgári-kör* bálja, a melyen Debrecen minden társadalmi osztálya részt szokott venni politikai párt-tekintetek nélkül. Ez a bál igazán Debrecen polgárainak a bálja, a mely bizonyára az idén is is nagyon jól fog sikerülni. De ki is van zárva annak a lehetősége, hogy fényesen ne sikerüljön, miután a siker érdekében a rendezőség már mindent elkövet *Oláh Károly* tanácsos elnöklete alatt. A bál a jövő január 15-én lesz a Bika szálloda nagytermében. A bálrendezés tagjai e hónap 12-én d. u. tartják első értekezletüket.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Ira: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

35

Zoltán ekkor szegény falusi fiúcska volt, a kit a jó öreg Jalovec Vazul bácsi tanított meg a betűvetésre s az olvasásra. Meztláb járt, szabad óráiban libákat őrzött és a kispatak szélén játékmalmokat csinált fűzfaágakból meg ócska újságpapírosból. Kenyéren és vizen élt a nevtelen gyermek! Csoda, hogy a szük tanítói javedelmescskéből annyi is telt.

Hogyan is változott meg aztán a sorsa? Arra már nem emlékezett tisztán. Iskolába járt, egy sánta szücsnél lakott, rongyosan, kopottan, a mikor hirtelen hazavitték a Veronika néni, az egykori komorna halálos ágyához. Egy előkelő, rideg arcú, de jóságos szemű ur állt a Veronika néni ágyánál.

Veronika néni meghalt és Zoltán nem látta többet azt az urat. De ettől

fogva nem járt többé mezitláb, nem is kellett a faluban libát őriznie. Jalovec bácsi nagy városba vitte és jómódu városi tanácsosnál helyezte el. Zoltán tanult angolul, franciául, tanult zongorázni, vivni, rajzolni, aztán utazott a hazában és külföldön. Mindig volt egy kis pénze zavartalanul halakhatott előre, míg befejezte tanulmányait. Hogyan történt ez? Ki volt titokzatos jóttevője? Csak később tudta meg, a mikor mint érett ember mindent, mindent megértett. Eleinte büszkén visszakarta utasítani a feléje nyújtott idegen kezét. Alamizsnának, majd megbélyegző kegyelemnek tartotta mindazt, a miben részesült. Mi jogon gondoskodik ő róla az az ur? De aztán lecsilapodott és meghiggadt. A törvénytelen fiu, a kinek születése bűn, szégyen és átok, miért ne törekedhetnék kiemelkedni a homályból és elfoglalni helyét, mely őt, ha nem is áldatlan születése jogánál, de képessége, szorgalma, becsületessége, tehetsége erejénél fogva megilleti?

(Folyt. köv.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma szerdán, december 10-én:

Hamlet.

Tragédia 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Claudius, Dánia királya	— —	Farkas Béla
Gertrud, dán királyné	— —	Ebergényiné
Hamlet, fia első férjétől	— —	Klenovics Gy.
Polonius, főkamrás	— —	Nagy Dezső
Laertes, fia	— —	Palágyi Lajos
Ophelia, leánya	— —	Menszáros M.
Szellem	— —	Szilágyi A.
Színész	— —	Sebestyén G.
Horatió, Hamlet barátja	— —	Pataky Béla
Rozenkranz	— —	Virágháthy L.
Güldenstern	— —	Pápay Lajos

Holnap esütörtökön, december hó 11-én

Csókonszerzett vőegény.

Vigjáték.

Eladási hirdetés.

Az Arany Bika szálloda bérlő társaság ezennel közhírré teszi, hogy tulajdonát képező összes vendéglői, szállodai és kávéhazai berendezések és felszerelések u. m. márvány-asztalok, székek, tukrók, szekrények, ágyak, ágyneműek, szőnyegek, függönyök, asztalok, fotelek, pamlagok szóval mindennemű felszerelések és butorok f. évi december hó 10-ikétől fogva mindennap délelőtt 9—12-ig és délután 2—5 óráig az Arany Bika szálloda épületében megtartott önkéntes árverésen darabonként vagy kisebb nagyobb mennyiségben készpénz fizetés ellenében a legtöbbet ígérőknek fognak eladatni.

A megvásárolt és kifizetett tárgyakat vevők jogosítva lesznek azonnal birtokukba venni és elszállítani.

Az eladásra kerülő tárgyak leltára a szálloda épületében levő irodai helyiségben addig is bármikor megtekinthető.

Debrecen 1902. December 2-án.

az „Arany Bika“ szálloda
bérlő társaság.

! Felhívás!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelmét arra felhívni, miszerint szíveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekébed a rajta levő vignétéinkra — amely világon

Orosházi házikenyér

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket főzletünkben **Simonffy-utcai (bérház) sütődénkből Piac-utca 79. sz.** továbbá a **Csapó-Faragó-utca sarkán** levő fióküzletünkben árusítunk el.

Ezzel egyidejűleg jelentjük, hogy orosházi házikenyér sütődénkből a **házhoz szállítást megkezdjük** és előjegyzéseket mindenkor elfogadunk s azokat pontosan teljesítjük.

Viszonteladók kerestetnek.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferenc és Tsa

Orosházi házikenyér sütőde.

2917

1902. Tksz.

Árverési hirdetés kivonat.

A püspökladányi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Friedmann Mártonné végrehajthatónak Domokos Gáspár végrehajtástszenvető elleni 20 kor. tőkekövetelése, jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tszék a püspökladányi kir. járásbiróság területén levő Földes községben fekvő a földesi 542 sz. tjkvben AI—5. sorszám alatt felvett 586 b hrsz. ingatlanra az 1881 LX. t. cz. 156 §-a d. pontja értelmében egészben az árverést 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanra 1902 évi december hó 29 napjának d. e. 10 órakor Földes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak ingatlan becsárának 10%-át vagyis 80 koronát készpénzben, vagy 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt. ig. mintát rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság Püspök-Ladányban 1902. évi szeptember hó 15-én. Czikó jbiró helyett.

Dr. Tikos.

kir. aljárás bíró.

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszöveteket, jó mosó
velezeket, francia batistokat,
Atlas Satin és Delaineeket,
harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított árakon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles

női divat szövet

1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles

mosó velez

2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI

... Debreczen ...

o Sérvben szenvedők! o

Ingyen és bérmentve

küldök minden érdeklődőnek a sérvök keletkezése, kezelése és gyógyítására vonatkozó népszerű tudományos ismertetést. o o
Bővebbet

KELETI J.

portoédiai műintézete és
cs. és kir. szab. sérvkötő
gyárában

Budapest,

IV. Keronahercog-utca 71

Kiadó lakások.

1.) A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll: 2 utczai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy tüveg folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.

2.) A Deák Ferenc-utczában kiadó egy utczai szoba, konyha, pincze kiadó 1903. január 1-től. Havi bér 20 korona.

Bővebb felvilágosítást ad a
Kiadóhivatal.

Nemcsak a magasabb, de a legszerényebb igényeknek is megfelelő

Gyermek játékok,

Karácsonyi ajándéktárgyak

a legjutányosabb árban kaphatók
Szent-Királyi Tivadar

Öt koronás taller a kenyérben.

A békési „Prima“ házikenyér sütőde vezetője tudomására hozza a T. közönségnek hogy.

december 1-től

mindennap az eladásra kerülő kitűnő házikenyérek egyikében naponta egy

5 koronás taller lesz

(pergammentpapírba göngyölve) bele-sütve és felkéri azon tisztelt vevőt, a kinek a talléros kenyér birtokába jut hogy azt tényleg megtalálta a Szabadság szerkesztőségénél ellenőrzés végett bejelenteni sziveskedjék.

Ezuttal tudatjuk, hogy az általunk nagy gond-
tal termelt kitűnő házikenyér a következő helyeken kerül naponta eladásra.

Főüzlet Piac-u. 26. a. nagy tőzsde mellett.

Elárultó helyek: Kis czegléd utca, Gombácsy Sándornál, Csapó-utca végén, (Árpád-tér) Pósalakynénál, Hatvan és Bethlen u. sarok, Szinetár Sámuel, Homokkert-utca, ifj. Fülöp Ignác, Késes-utca Özv. Borossnénál, Péterfia utca Rosenthal Mór-nál, Ajtó utca özv. Bodánénál, Mester utca végén Friedman-nál, Kandia utca Wolff R.-nél, Simonfi utca 2. és 23. számú vassátrak.

Magunkat a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlván

a békési „Prima“ házikenyér sütőde vezetője.
Miklós-utca 35.

NOVAK FERENCZ
vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.
a legtöbb egyesület és testület szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerék-párosok, evezősök, vitorlások, athleák, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógy-
gyulásra a legrégibb sebeknél is
kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas ope-
rációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi
centifolia-kenőcsöt

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használatik: a gyer-mek ágyasok mellbajainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, minden féle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósosuz, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is; ütött, szurt, lőtt, vágott és roncolt sebeknél; az idegen-testek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homok dara, tövis stb.; min-denféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál körméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbdedet lábaknál Éget sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt se-beit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebe-sedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elis-merő bizonyítvány eredetiben megtekinthető: Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vi-gyázni, hogy minden tényleg a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régebb lesz, an-nál értékesebb és hathatóssabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásukés segítenek, legalább az orvos meg-érkezétségig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosa ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellel teljesen ártalmatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyek-
kel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezimezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada
Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten; Török J. gyógyszerész Zág-rában; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben; Brady C. gyógyszerésznél.

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS
a „PÁRISI DIVAT“ áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszített női kalapok 4 koronától feljebb.
Remek kivitelü selyem blous 8 koronától feljebb.
Házi blouse 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémmel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.